

Kursplanen fastställd av UL 2009-06-10

Gäller ht-09

Kurskod : LTAB19

Ämnesnivå: B

Utb.omr.: LU

Ämneskod: LÄA

Tal-, läs- och skrivlärande, 15 högskolepoäng

Language and literacy learning 15 Higher Education Credits

Grundnivå, B

Allmänt

Kursen är en fristående kurs som vänder sig till lärare i grundskolan samt förskollärare och fritidspedagoger som vill utveckla sin kunskap om grundläggande tal-, läs- och skrivlärande. Syftet är att de studerande ska utveckla kompetens för att skapa lärande miljöer som främjar alla barns läs- och skrivutveckling med betoning på förskoleklassen och de första åren i grundskolan.

Lärandemål

Efter avslutad kurs förväntas de studerande

- ha relevanta kunskaper om teorier och strategier för att med sin egen språkfärdighet som grund kunna förstå, möta och utveckla alla elevers lärande i svenska under de första skolåren
- ha utvecklat förmåga att kartlägga, analysera, bedöma och dokumentera elevers skriftspråksutveckling
- förvärvat insikter i kunskapens olika uttrycksformer
- ha utvecklat didaktisk kompetens genom reflektion över elevers och eget lärande
- ha utvecklat sitt vetenskapliga förhållningssätt avseende metoder,
- informationssökning och eget skrivande

Innehåll

- Läraruppdraget enligt aktuella styrdokument i en mångkulturell och inkluderande skola
- Det vidgade textbegreppet och skriftspråkets roll i dagens samhälle
- Förutsättningar för, perspektiv på och teorier kring tal- och skriftspråksutveckling
- Metoder, arbetssätt och organiserande av den första skriftspråksundervisningen
- Analys, bedömning och dokumentation av skriftspråksutveckling
- Literacies - Internationella perspektiv
- Kultur och språk; genusperspektiv
- Läs- och skrivsvårigheter; självbildens och bemötandets betydelse
- Kritisk granskning av pedagogiskt material och undervisning
- Informationssökning och kritisk granskning av vetenskapliga artiklar

Förkunskapskrav

För tillträde till kursen krävs grundläggande behörighet för högskolestudier samt minst 3 års yrkesverksamhet inom för kursen relevant pedagogiskt arbete i förskola, fritidshemsverksamhet grundskola eller motsvarande. För sökande med lärar- förskollärarexamen eller motsvarande ges dispens från kravet i Engelska. Om kursen ska kunna ingå som inriktning i lärarexamen krävs utöver godkänd kurs också verksamhetsförlagd utbildning.

Kursuppläggnin/lärandets former

Kursen ges på distans via webplattformen PINGPONG och tillgång till Internet är en förutsättning. Lärandet sker i form av egna studier, enskilt och i studiegrupper, föreläsningar och seminarier. Vid tre tillfällen under terminen sker träffar på HLK i Jönköping (2+2+1 dagar) då närvaro är obligatorisk. Aktivt deltagande via nätet krävs under hela kursen.

Examination och betyg

I kursen tillämpas examinationsuppgifter där det egna lärandet synliggörs. Detta sker i form av muntliga och skriftliga uppgifter enskilt och i grupp. Under kursens gång krävs aktivt deltagande via PINGPONG där krav ställs på deltagande i diskussioner via nätet samt inlämnande av skriftliga uppgifter i anslutning till kursens olika moment. Vid en av närträffarna genomförs en enskild skriftlig tentamen. Kursen avslutas med en enskild skriftlig inlämningsuppgift. Deltagande vid närträffar är obligatoriskt.

Kursen betygssätts med något av betygen Godkänd eller Underkänd. För betyget Godkänd krävs visad god språkfärdighet i tal och skrift, fullgörande av obligatoriska uppgifter samt betyget Godkänd på samtliga moment som utgör underlag för examination. Därutöver krävs

Kursvärdering

Kursvärdering sker löpande under kursens gång samt en avslutande kursvärdering via PINGPONG vid kursens slut.

Kurslitteratur

Kurslitteratur förtecknas i särskild bilaga.

Tal-, läs- och skrivlärande, 1-15 högskolepoäng

	Antal sidor
Dahlgren, Gösta, Gustafsson, Karin, Mellgren, Elisabeth, Olsson Lars.-Erik (2006). <i>Barn upptäcker skriftspråket</i> . Stockholm: Liber	150
Eilard, Angerd (2004). Genus och etnicitet i en "läsebok" i den mångkulturella skolan. <i>Pedagogisk forskning</i> årgång 9 NR4. s. 241-262	20
Elbro, Carsten. (2004) <i>Läsning och läsundervisning</i> . Stockholm; Liber	200
Fast, Carina (2007). <i>Sju barn lär sig läsa och skriva. Familjeliv och populärkultur i möte med förskola och skola</i> Akademisk avhandling, Uppsala universitet www.uu.se	212
Hagtvet, Bente (1990). <i>Skriftspråsutveckling genom lek</i> . Stockholm: Natur och Kultur	145
International Reading Association (2002). <i>Summary of the (U.S.) National Reading Panel Report Teaching Children to Read</i> www.reading.org	19
International Reading Association (2002). <i>What is Evidence-Based Reading Instruction A Position Statement</i> http://www.reading.org/General/AboutIRA/PositionStatements.aspx	3
<i>Kursplaner och betygsriterier, grundskolan</i> (2008). www.skolverket.se	
Liberg, Caroline (2003). Bilder av läs- och skrivutveckling i samspel I Selander, Staffan(red.). <i>Kobran, nallen och majjen Tradition och förnyelse i svensk skola och Skolforskning</i> Myndigheten för skolutveckling Forskning i fokus, nr. 12 www.skolverket.se	15
Lindö, Rigmor (2002). <i>Det gränslösa språkrummet Om barns tal- och skriftspråk i ett didaktiskt perspektiv</i> Lund: Studentlitteratur	242
Lundberg, Ingvar & Herrlin, Katarina (2003) <i>God läsutveckling. Kartläggning och övningar</i> Stockholm: Natur och Kultur	72
Lundberg, Ingvar (2008). <i>God skrivutveckling Kartläggning och undervisning</i> Stockholm: Natur och Kultur	107
<i>Lpo-94</i> (1998) Utbildningsdepartementet www.Skolverket.se	
Myndigheten för skolutveckling (2007). <i>Att läsa och skriva</i> . En kunskapsöversikt baserad på forskning och beprövad erfarenhet. www.skolutveckling.se	120
Sjöberg, Svein (2005). TIMSS och PISA, brickor i det politiska spelet. <i>Pedagogiska magasinet</i> 2/05 s 10-19	10

- Skolverket (2008). *Nya språket lyfter. Diagnosmaterial i svenska och svenska som andraspråk för åren före skolår 6*. Lärarhandledning och observationsschema. Stockholm: Liber 83
- Skolverket (2008). *Allmänna råd för den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen* www.skolverket.se 15
- Svensson, Ann.-Katrín(2009¹). *Barnet, språket och miljön*. Lund: Studentlitteratur 200
- Säljö, Roger (1997). Tal, skrift och sociokulturell dynamik: Skriftspråk som kitt och differentierande mekanism i det komplexa samhället Bilaga 2 i SOU 1997:108: *Att lämna skolan med rak rygg* Utbildningsdepartementet www.regeringen.se 27
- Taube, Karin (2000) *Läsinlärning och självförtroende* Stockholm: Prisma 133
- <http://spica.utv.miun.se/lasaochskriva>
<http://www.multimedia.skolutveckling.se/Reportage/Skriva/>

Artiklar och kompendier efter examinatorns anvisningar max 100

Valbar metodisk fördjupningslitteratur:

- Alleklev, Birgitta. & Lindvall, Lisbeth. (2000). *Listiga räven: läsinlärning genom skönlitteratur*. En bok för alla. *75
- Andersson, Peggy. m.fl. (2000). *Spökägget: Att läsa och skriva i förskola och skola*. Stockholm: Natur och Kultur *70
- Avrin, Marita (2003). *Börja lära. Börja läsa. Börja skriva*. (tre böcker) *Bumerang*. Kristianstad: Gleerups. *130
- Bonniers (2001). *Lyckas med läsning, Läs- och skrivinlärning i Nya Zeeland*. Stockholm: Bonnier Utbildning AB *140
- Granberg, Birgitta. & Kockum, Karin. (1998). *Nybörjarlivet: en handbok i att undervisa nybörjare i grundskolan*. Solna: Ekelunds förlag *85
- Myndigheten för skolutveckling. (2002). *Det leksamma allvaret – fyra språkutvecklande miljöer. Kartan och terrängen*. www.skolutveckling.se (s 13-36, 93-113) *45
- Svensson, Ann-Katrín., (2005). *Språkglädje*. Lund: Studentlitteratur *225
- Trageton, Arne (2005). *Att skriva sig till läsning*. Stockholm: Liber *189
- Wahlström, Gunilla (1993). *Gruppen som grogrund*. Stockholm:Liber *130
- * Av dessa titlar väljs minst en. Efter samråd med kursansvarig kan även andra titlar väljas.

¹ Under utgivning. Observera att det gäller den nya upplagan 2009.